

Celoroční hra „NÁPADY PRO ŠKOLÁČKY“ 5. část

Leden už skončil a přišel únor. Indiáni mají pro každý měsíc zvláštní jména. Andulka se zajímá, jak říkají tomuto měsíci? „**Hladový měsíc**“. Tento název ji přijde velice legrační. Je to výstižné pojmenování, protože v únoru bývá ještě všechno pokryto sněhem, nové rostliny ještě nevyrostly a zvíř v přírodě nejvíce hladoví. Andulka přemýšlí. Takže teď je zvířátkům nejhůř!!! Ano, únor je poslední zimní měsíc. Měsíc ukrutného hladu. Všechna zvířata hubnou. Tuk, který si na podzim nasbírala, je již nehřeje a neživí. Zásoby živočichů v doupatcích a v podzemních spižárnách pomalu mizí. Sníh, který byl dosud přítelem zvířat, protože jim udržoval teplo, se stává pro mnohá z nich čím dál tím víc úhlavním nepřítelem. Pod jeho obrovskou tíhou se lámou větve stromů. A přízemní vítr se sněhem stále fouká a fouká a únor zasypává všechny cesty i cestičky. Andulka přemýšlí o krutosti zimy.

Když zvířátkům trochu pomůžeme, alespoň některým, určitě to zvládnou. Příroda se totiž pomalu začíná ze spánku probouzet. Mohou se objevit první sněženky, jehnědy, kočky i podběl. V únoru přilétá i skřivánek a za zvlášť teplého počasí i samičky pěnkvav. Je zajímavé, že jenom samičky. Samečkové pěnkvav totiž tady přezimují.

Prozatím nasypeme do krmítka ptáčkům zpěváčkům slunečnici! Nachystáme obilí, klasy kukuřice, seno a přidáme kaštiny, které jsme nasbírali na podzim. Vše můžeme zvířátkům zanést do lesa nebo to dát myslivcům, kteří se o ně starají. Andulka přemýšlí, které zvířátko, kromě ptáčků, si ještě dělá hnízdo na stromě a vzpomněla si na veverku. Veverka, stejně jako sova a sýkorka hnízdí na stromě, netopýr spí ve dne v dutině stromu zavěšen hlavou dolů, motýl lišaj se schovává na stromě – nikdo by ho nerozeznal od lišejníku rostoucího na kmenu, jezevec si dělá noru v kořenech pod stromem.

A na co se ještě může Andulka těšit v únoru?

Bude masopustní průvod v maskách. **Masopust** to je čas, který předznamenává příchod jara. A i když je únor nejkratší měsíc, ještě to chvíli potrvá, než budeme moci odložit rukavice, čepice, šály a teplé bundy a boty.

Masopust je dodnes hlavně na venkově velkou společenskou událostí. Masopustní dovádění má své kořeny v náboženských svátcích. Podle tradic končí období hojnosti, doba zabijaček vrcholí a začíná půst, který bude trvat až do Velikonoc. Je třeba se pořádně najíst a pobavit, ale hlavně utužit sousedské vztahy. Všichni se symbolicky napijí z jednoho džbánu, společně se pobaví a zatancují si na zábavě, kterou celý masopust vrcholí.

Přesto, že je zima a někdo by si mohl říct, že v zimě se nic neděje, není to pravda. A navíc, Andulka už vyhlíží JARO.

OTÁZKY A ÚKOLY PRO CHYTRÉ DĚTI:

Je čistý a průhledný jako diamant, a přece není drahý.

(- - -)

- O kom se říká, že roste jako dříví v lese?
- O kom se říká, že je to kluk jako buk?
- Jak se stará člověk v zimě o přírodu?
- Která zvířata trpí více zimou – malá nebo velká?

- Proč v zimě mnoho zvířat i ptáků opouští les a hrne se k lidským příbytkům?
- Víš, kam mizí na zimu netopýři?
- Vyjmenuj stromy, které znáš!
- Které z nich jsou listnaté a které jehličnaté
- Pojmenuj hlavní část stromu.
- Jestliže strom nemá listy, je živý, nebo suchý?
- Proč lidé sází stromy?
- Jaký z nich mají užitek?
- Jaký význam mají stromy v lese?
- Kdo se stará o stromy v lese?
- Jak se chováme ke stromům? Můžeme lámat větve?
- Můžeš jít do lesa a uříznout si jakýkoliv stromek (například na Vánoce)?
- Který stromek si můžeš o Vánocích ozdobit?
- Můžeš si ozdobit i modřín?
- Víš, proč je dříví pokácené v zimě cennější než dříví pokácené v létě?

TVOŘIVÉ NÁMĚTY

MASKY

Co budeme potřebovat:

- velké pevné sáčky, pastelky nebo vodové barvy, barevné papíry, nůžky, lepidlo

Toto cvičení je vhodné v době masopustu. Obstaráme pevné papírové sáčky (ne igelitové!!!). Dětem na nich označíme nos a ústa. Tam si děti vystrihnou otvory, přimalují si obličej. Mohou si vyrobit i nějakou čepici z pestrého papíru. Když mají děti masky hotové, jdeme s nimi do ostatních tříd (místností) a děti hádají, kdo se skrývá pod maskou.

HRA PRO DĚTI:

KUŽELKY, PROVAZ, OBRUČ, TYČ

Co budeme potřebovat:

- švihadla, obruče, tyče, kuželky

V tělocvičně, klubovně nebo ve velkém pokoji vyznačíme v jednom rohu obdélník, který bude tvořit „domeček“, a uprostřed prostoru nakreslíme křídou kruh, ve kterém leží připravené předměty. Stojíme uprostřed kruhu. Zavoláme např. „Obruč!“ Děti běží do kruhu a berou si obruče. Na koho se nedostalo, musí do domečku. Ostatní běhají s obručí po tělocvičně nebo po místnosti.

Když zavoláme „Tyč!“, vrátí rychle děti obruč do kruhu a berou si tyč. Pokoušejí se o to i děti z domečku. Děti, které mají tyč, běhají po prostoru. Ostatní musí do domečku.

Předměty střídáme v různém pořadí. Tempo střídání je stále rychlejší.

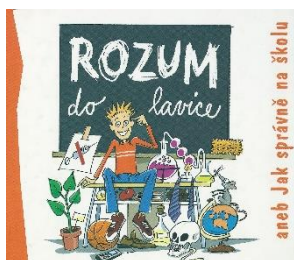
PRÁVĚ NAOPAK

Co budeme potřebovat:

- šňůrky asi metr dlouhé, kroužek na záclony

Na kroužek upevníme tolik šňůrek, kolik bude hrát dětí. Hra je vhodná pro menší skupinu. Každé dítě uchopí jeden konec šňůrky upevněné na kroužku. Vysvětlíme dětem, že mají dělat vždy opak toho, co řekneme. Na povel „táhnout“ nechají šňůrku volně ležet, na povel „pustit“, začnou za šňůrku tahat.

Příkazy střídáme rychle a nepravidelně. Jeden příkaz opakujeme i několikrát za sebou.

ROZUM DO LAVICE ANEB JAK SPRÁVNĚ NA ŠKOLU

– něco málo pro naše starší spolužáky

BÍLÁ VRÁNA

Bílá vrána je označení pro něco nebo někoho vzácného. (Kolik jste v životě viděli bílých vran nebo havranů?)

Takovou bílou vránou může být třeba náš spolužák Celestýn. Nosí brýle, nehraje fotbal, neumí se prát a dobře se učí. Černé vrány by bílou pravděpodobně uklovaly. Ve světě zvířat to tak chodí, zvířata nemají rozum, neznámé je dokáže vyděsit, a tak se brání – většinou útokem. Lidé rozum mají, ale přesto se chovají podobně.

V každém kolektivu jsou **předem dané role**, podobně jako v divadelní hře, někdy víc, jindy méně vyhraněné. V nejkrajnějších případech je někdo **vůdce**, kterého ostatní naprosto bezvýhradně poslouchají, jiný je „**otloukánek**“, který bývá ostatním terčem pro kdejaké žertíky, nebo dokonce krutosti.

Nejhlupejší na tom je, že důvody, proč se stát takovým otloukánekem, bílou vránou, bývají většinou zpočátku nesmyslné. Nejmenší kluk ze třídy, kterého všichni přeperou, nemotorná holčička, spolužák, který koktá nebo se jinak odlišuje...

Smutné je, že tyhle „bílé vrány“, i když se od ostatních lišily zpočátku jen třeba postavou, se začnou časem i jinak chovat. Protože jsou zvyklí na to, že jim všichni ubližují, bojí se druhých, bývají zatrpklí a nedůvěřiví. Jsou protivní, neboť mají strach, aby si „nezadali“. Chcete se s nimi sblížit, navázat kontakt a oni, ze strachu, aby se „nespálili“, z obavy, že je to zase další povedený žertík, jsou protivní a uzavření.

Tomu, kdo nemá možnost vyniknout ve společnosti, je neoblíbený, může dělat dobře, když si ho zamiluje paní učitelka. **Když nemá možnost získat přízeň spolužáků**, snaží se, někdy až nepříjemně, se vetřít do přízně dospělých. To je ale **začarovaný kruh**, protože o to protivnější teď bude spolužákům!

*A co bývá na případu „bílá vrána“ nejhorší? Zpočátku nevinné žertíky často vedou k opravdu vážné věci – **šikanování!***

ŠIKANOVÁNÍ /šikana – od francouzského slova „chicane“ – *zlomyslné obtěžování, týrání, pronásledování/*

Šikanování není rvačka sobě rovných spolužáků, ani případ, kdy se na apríla domluvíte na spolužáka, schováte mu aktovku a snažíte se mu namluvit, že si ji zapomněl doma. Šikanování je **záměrné, dlouhodobé týrání**.

Toto týrání může mít mnoho podob. Je to **fyzická agrese** (soustavné bití a jiné, často ještě horší trápení), ale i **slovní útoky** (vyhrožování, posměch, urážky).

Někdy si původci šikany dělají automaticky **nároky na věci** týraného. Šikanování někdy bohužel narůstá až do obludných rozměrů. Šikanování není jen krutým a neomluvitelným způsobem chování vůči druhým, je to **trestný čin!!!**

Podstatné pro to, aby šikanování mohlo propuknout, je, že musí být na jedné straně **oběť**, kterou se může stát v podstatě kdokoli, ale na druhé straně také někdo, kdo má chuť se takovým týráním druhých bavit – **agresor**.

Pod pojmem „**agresor**“ si přitom nemusíme představit jen typického rváče a hromotluka, kterého nezajímá nic jiného než akční filmy a vyžívá se v násilí. Agresorem může klidně být i docela inteligentní kluk (anebo holka). Nežrídka se stává, že takoví agresori bývají jakýmsi „**mozkem**“ krutých akcí a „**špinavou práci**“ za ně provádějí právě ti rváči.

**Zaznamenali jste ve svém okolí jakýkoli případ šikanování? Tady končí legrace!
Neváhejte a oznamte to učiteli nebo jinému dospělému!**

Cítíte se být obětí šikanování a nevíte si rady? Máte pocit, že vám nikdo z okolí nemůže pomoci? Zavolejte na LINKU BEZPEČÍ, tel. 800 155 555

Kdo je vůdčí typ

V každém kolektivu se najde několik vůdčích typů. Jsou to sebevědomí, rozhodní, otevření lidé. A to je dobře, protože mnoho činností vyžaduje někoho, kdo umí dát popud ostatním a nebojí se nést odpovědnost za rozhodnutí, jehož výsledek se týká i druhých.

Ne všichni však mají **dobré vůdcovské schopnosti**. Máte vůdcovské schopnosti právě vy? Vypracujte test a zjistěte to!

1. Nerad(a) se přu. Než bych se pustil(a) do toho, abych někoho přesvědčoval o svém názoru, raději to nechám být. ANO NE
2. Často ztrácím trpělivost. ANO NE
3. Nerad(a) na sebe upozorňuji. ANO NE
4. Když mám na starosti skupinový úkol, raději všechno udělám sám, ostatní by to mohli pokazit. ANO NE
5. Když se potkám se známým z jiné školy, zajímá mě, jak tam řeší různé problémy; mohlo vy to být dobré poučení. ANO NE

Jestliže jste aspoň na jednu otázku odpověděli „ANO“, příliš vůdcovských schopností nemáte. Ale nevěšete hlavu, i to se dá naučit. A měli byste se to učit. Vůdce nemusí být jen předsedou třídy. Vůdčí roli má třeba i ten, kdo dostal na starost nějaký projekt nebo skupinový úkol.

Vyberte tři postavy (z filmu, literatury, nebo i skutečné osobnosti – např. Aragorn, Vinnetou Roald Amundsen), které byste respektovali jako své vůdce.

Napište pět důvodů, proč jste si vybrali právě je, pět vlastností, kterých si na nich ceníte! O výsledku přemýšlejte!

VINNETOU
1. Je statečný.
2. Nikdy nepodvádí.
3. Není protivný.
4. Má autoritu.
5. Umí jezdit na koni.

.....
1.
2.
3.
4.
5.

.....
1.
2.
3.
4.
5.

.....
1.
2.
3.
4.
5.

Mezi jednu z vůdcovských schopností patří schopnost umět přesvědčit klidnou cestou ostatní o svém názoru. Kdo z vašich spolužáků má takovou schopnost?